



Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee
Suur-Ameerika 1
15006, Tallinn, Harju maakond

Teie 05.12.2025 nr 1-4/25/5363

Meie 19.12.2025 nr 1.2-3/25/20735-2

**Arvamus Taristuministri määruse
"Majandus- ja taristuministri 22. septembri
2014. a määruse nr 74 „Tee-
ehitusmaterjalidele ja -toodetele esitatavad
nõuded ja nende nõuetele vastavuse
tõendamise kord“ muutmise" eelnõule**

Kliimaministeerium on edastanud Transpordiametile arvamuse andmiseks Taristuministri määruse "Majandus- ja taristuministri 22. septembri 2014. a määruse nr 74 „Tee-ehitusmaterjalidele ja -toodetele esitatavad nõuded ja nende nõuetele vastavuse tõendamise kord“ muutmise" eelnõu.

Transpordiameti teehoiuteenistuse arvamus:

Määrus 74 on 2014. aastast ja kirjutatud CPR 305/2011 taustal. Kui 2024/3110 rakendub täielikult (põhisätted alates 2026, üleminekusätted jooksevad edasi), on vaja määrust 74 muuta või osaliselt tühistada, et vältida topelt reguleerimist või vastuolu uue CPR-iga ja jätta kehtima just need osad, mis puudutavad teede kui ehitiste nõudeid ja mitte EL-i ühtset turgu. Määruse lisa ja toodetele esitatavate põhiomaduste nõuete küsimus:

1) TTJA teostatav turujärelevalve. Ehitusmaterjalide tootmise üle järelevalve tegemiseks ei ole vaja seda määruse lisa, vaid on vaja tunda tootestandardeid ja AVCP põhimõtet. AVCP tase on määratud määruse põhitekstis, mitte lisa.

2) Määrus kehtib avalikult kasutatavatele teedele. Avalikud teed ei ole ainult riigiteed, vaid ka KOV-ide ja avalikkusele ligipääsetavad erateed. Paraku aga Eesti on nii väike, et vaid suurematel KOV-idel saavad olla oma juhendid (täna on teekonstruktsioonide osas vaid Tallinnal) – seega praktikas kasutavad projekteerijad ikkagi TRAM-i juhendeid ja see on üldiselt nii ka aktsepteeritud. Meie oma igapäeva töös arvestamegi, et TRAM-i juhendeid saaksid vajadusel ka KOV-id rakendada. See olemasolev määruse lisa ei anna KOV-idele mingeid kvaliteedinõudeid, sest omaduse deklareerimine ei tähenda veel seda, et see omadus vastab vajaliku kvaliteedi tagamise nõudele.

3) Määruse lisa ei anna ette konkreetseid nõudeid materjalide omadustele, see vaid kirjeldab katsetavad omadused. Nõuded nendele omadustele tulevad täna Tee ehitamise kvaliteedinõuetest või TRAM-i juhenditest. Vastuolud tekivad siis, kui juhendites nõuame midagi muud või vähem omadusi, kui see on kirjas määruse lisa. Soovitus:

1. jätta määrus 74 üldiseks raamiks (CPR + hEN + AVCP) ja tühistada lisast harmoniseeritud standarditega kaetud toodete detailne tooteomaduste loetelu;
2. omaduste valik/kriteeriumid on kajastatud Transpordiameti tehnilistes juhendites ja näiteks EVS 901-1,-2,-3, millele viidatakse määruses üldnormiga;
3. kinnitada praktika hankereeglites (art 42 2014/24/EL: standardiviited / toimivusnõuded "või

samaväärne”);

4. luua avalik ingliskeelne ülevaateleht / „landing page“ (“How to market road materials in Estonia: CPR + hEN + AVCP + national specs”).

Määrus (EL) 2024/3110 on EL-i ehitustoodete raamakt, mis reguleerib ehitustoodete turule laskmist ja turul kättesaadavaks tegemist (nt CE-märgistus, DoPC = Declaration of Performance and Conformity); kehtestab harmoniseeritud tehnilise keele (olulised omadused, katsemeetodid jms) ja tootjate, importijate, turustajate kohustused; on otsekohalduv.

Suurim muudatus uues CPR-is on keskkonnaalaste nõuete lisandumine. (EL) 2024/3110 II LISA loetleb „kindlaksmääratud keskkonnaalased põhiomadused“. Esimesed neli (a)-(d) on kliimamuutuse indikaatorid, mis artikkel 15 (3)(a) järgi on kohustuslikud alates 8.01.2026, kuid artikkel 95 (9) piirab seda: see kohustus kehtib ainult nende tootepere(de) jaoks, mille kohta on juba vastuvõetud uus hTS + rakendusakt. Kliimamuutuse indikaatorid, mis uute hTS korral tulevad esimeses järgus kohustuslikuks:

(a) Climate change – total • mõju kliimamuutustele (GWP-total), kokku kasvuhoonegaasid kokku, väljendatuna CO₂-ekv.

(b) Climate change – fossil fuels • mõju kliimamuutustele, mis tuleneb fossiilsetest allikatest (GWP-fossil).

(c) Climate change – biogenic • mõju kliimamuutustele biogeensetest süsinikuvoogudest (GWP-biogenic).

(d) Climate change – land use and land use change (LULUC) • mõju kliimamuutustele, mis tuleneb maakasutuse ja maakasutuse muutusest (GWP-luluc).

Kõik need: • arvutatakse elutsükli hindamise (LCA) põhjal; • deklareeritakse sama ühiku kohta, mida kasutatakse tootel (nt kg CO₂-ekv / t asfaltsegu või killustiku kohta). Praktikas tänane „GWP [kg CO₂-ekv/t]“: • vastab sisuliselt LISA II punktile (a) –kliima-kogumõju; • uues CPR raamistikus tuleb lisaks anda sama ühiku kohta ka eraldi read (b), (c) ja (d).

Belgia majandusministeeriumi CPR 2024/3110 KKK ütleb, et uute harmoniseeritud standardite ja hTS-ide kehtestamine toimub järk-järgult, ning üleminekuperioodid võivad ulatuda kuni 2040. aastani. See tähendab:

- esimesed „päris uued“ hTS-id ilmuvad üldse tõenäoliselt mõnele üksikule kõrg-prioriteetsele tooteperele (nt eelvalmistatud betoonelemendid (tootepere 11), tsement (15), armatuurteras jm kandvad metalltooted (20));

- teises laines saavad ilmselt täitematerjalid (tootepere 24) ja tee-ehitusmaterjalid (23);

- teeseadmete/liikluskorraldusvahendite tootepere (12) oma madala prioriteedi ja „Acquis started: Nein“ staatuse juures on pigem hilisemas laines – st kindlasti mitte „juba täna“ ja väga tõenäoliselt mitte ka 1–2 aasta perspektiivis.

Sisendi andis teehoiuteenistuse arendamise osakonna ehituse üksuse ehitusmaterjalide ekspert Ott Talvik, ott.talvik@transpordiamet.ee.

Lisa: V Lisa

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Karin Victoria Kuuskemaa-Ivanov
juhataja

Helen Härmson

58531041, Helen.Harmson@transpordiamet.ee

Lisa

(EL) 2024/3110 artiklis 15 ja V lisas osutatud toimivus- ja vastavusdeklaratsiooni hakatakse kooskõlas artikliga 96 kohaldama alates 8. jaanuar 2026.

VLISA

Artiklis 15 osutatud toimivus- ja vastavusdeklaratsioon (näidis)¹

Tootja nimi

Deklaratsiooni kood ...²

Versiooni nr ...³

Selle versiooni kuupäev: ...

1. Toote kirjeldus:

- a) tootetüübi kordumatu identifitseerimiskood ning kui see on olemas, partii- või seerianumber;
- b) ühtlustatud tehnilistes spetsifikatsioonides või Euroopa hindamisdokumentides määratletud tootekategooria;
- c) toote deklareeritud kasutusotstarbed kohaldatava ühtlustatud tehnilise spetsifikatsiooni või Euroopa hindamisdokumendi kohaldamisalas;
- d) toote nimimõõtmed või klassifikatsioon;
- e) toote põhiosad, kui see on kohaldatav;
- f) hinnanguline keskmine ja minimaalne kasutusiga deklareeritud kasutusotstarbe korral (vastupidavus);
- g) variandid, kui neid on, koos kirjeldustega;
- h) eelnevalt ehitisse paigaldatud toote puhul kõige hiljutisema ehitisest eemaldamise kuupäev ja koht.

2. Püsilingid või andmekandjad seoses järgnevaga, kui see teave ei ole kättesaadav artikli 76 kohases digitaalses tootepassis:

- a) tootja tootekirjed liidu andmebaasides, kui neid on;
- b) kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1907/2006 esitatav teave, kui see on kohaldatav;
- c) IV lisa kohane üldine tooteteave, kasutusjuhend ja ohutusteave.

3. Tootja:

- a) nimi;
- b) registreeritud käibenimi;
- c) registreeritud tegevuskoht;
- d) postiaadress;
- e) telefoninumber;
- f) e-posti aadress;
- g) veebisait.

4. Volitatud esindaja, kui see on kohaldatav:

- a) nimi;
- b) registreeritud käibenimi;
- c) registreeritud tegevuskoht;

¹ Kui toimivus- ja vastavusdeklaratsioon antakse välja seoses tootega, mille suhtes artikli 7 lõikes 1 osutatud delegeeritud õigusaktidega kehtestatud tootenõudeid ei kohaldata, jäetakse punktid 10 ja 11c vahele.

² Iga tootetüübi kohta kasutatakse ainult üht kordumatut ja selgelt identifitseeritavat deklaratsiooni koodi, isegi kui olemas on variandid, st tootetüübis esineb erinevusi, mis ei mõjuta toote toimivust ega vastavust.

³ Välja võidakse anda eri versioone, nt selleks, et parandada vigu või lisada täiendavat teavet.

- d) postiaadress;
- e) telefoninumber;
- f) e-posti aadress;
- g) veebisait.

5. Teada antud asutus või asutused, kui see on kohaldatav:

- a) nimi;
- b) identifitseerimisnumber;
- c) registreeritud käibenimi, kui see on olemas;
- d) registreeritud tegevuskoht;
- e) postiaadress;
- f) telefoninumber;
- g) e-posti aadress;
- h) veebisait.

6. Tehnilise hindamise asutus, kui see on kohaldatav:

- a) nimi;
- b) identifitseerimisnumber;
- c) registreeritud käibenimi, kui see on olemas;
- d) tegevuskoht;
- e) postiaadress;
- f) telefoninumber;
- g) e-posti aadress;
- h) veebisait.

7. Viited teada antud asutuste või tehnilise hindamise asutuste välja antud sertifikaatidele või valideerimisaruannetele.

8. Tehnilised viitedokumentid:

- a) kohaldatud ühtlustatud tehnilised spetsifikatsioonid, millega määratakse kindlaks põhiomadused (viitenumber ja väljaandmise kuupäev); või
- b) kohaldatud Euroopa hindamisdokument (viitenumber ja väljaandmise kuupäev) ja antud Euroopa tehniline hinnang (tehnilise hindamise asutus, viitenumber ja väljaandmise kuupäev).

9. Deklareeritud toimivus ja kestlikkusega seotud omadused:

- a) täielik loetelu põhiomadustest, mis on ühtlustatud tehnilises spetsifikatsioonis või Euroopa hindamisdokumentis kindlaks määratud selle tootekategooria jaoks, mille toimivust deklareeritakse, ja nende suhtes kohaldatav hindamis- ja tõendamissüsteem;
- b) toote toimivus arvutatud väärtuste, tasemete või klasside alusel või kirjeldusena. Asjaomased väärtused, tasemed või klassid tuleb kanda toimivusdeklaratsioonile ja seega ei tohi neid väljendada üksnes viidetena muudele dokumentidele. Põhiomaduste puhul, mille suhtes toimivust ei deklareerita, tuleb väärtuse deklareerimise kohale sisestada sõna „NULL“. Toote konstruktsioonilised omadused võib esitada viidetena lisatud tootedokumentidele või ehitusliku kavandamise arvutustele;
- c) keskkonnakestlikkus väljendatuna kohaldatavate olemusliku moodulite kohaldatavate põhiomaduste kohta vastavalt artikli 15 lõikele 2;

d) viide komisjoni poolt kättesaadavaks tehtud tarkvara versioonile, mida kasutati.

10. Ühtlustatud tehnilistes spetsifikatsioonides täpsustatud kohaldatavad tootenõuded, nende suhtes kohaldatav hindamis- ja tõendamissüsteem ning viide kohaldatud ühtlustatud standardile või vabatahtlikele ühtsetele spetsifikatsioonidele või nende osadele, sealhulgas kuupäev.

Kui see on kohaldatav, teave toote toimivuse kohta, mõõdetuna tootenõuete alusel.

11. Deklaratsioonid:

- a) eespool kirjeldatud toote toimivus vastab punktis 9 osutatud deklareeritud toimivusele;
- b) eespool kirjeldatud toote kestlikkusega seotud andmed on nõuetekohaselt arvutatud asjaomase tootekategooria suhtes kohaldatavate normide alusel;
- c) eespool kirjeldatud toode vastab punktis 10 loetletud nõuetele.

Tootja eest ja nimel allkirjastanud:

[nimi, ametikoht ()]

Koht:

Kuupäev:

[Allkiri]